

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 2.
(OR. en)

9935/23

Intézményközi referenciaszám:
2022/0347(COD)

ENV 621
ENER 325
IND 281
TRANS 223
ENT 118
SAN 345
AGRI 297
CODEC 1019

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	14217/23 + ADD 1
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról (átdolgozás) – Irányadó vita

A Tanács (Környezetvédelem) 2023. június 20-i ülésén folytatandó irányadó vita előkészítéseként a megbeszélések strukturálásának elősegítése céljából mellékelten továbbítjuk a delegációknak az elnökség által összeállított háttéranyagot és kérdéseket.

Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza a mellékletben található háttéranyagot és kérdéseket, és az irányadó vita előkészítése céljából továbbítsa azokat a Tanácsnak.

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról (átdolgozás)

– Irányadó vita –

A tiszta levegő alapvető fontosságú az emberi egészség és a környezet megőrzése szempontjából. Az elmúlt évtizedekben jelentős javulás történt az EU-ban a levegőminőség terén, de évente mintegy 300 000 idő előtti elhalálozás, és számos betegség még mindig a légszennyezésnek tudható be, amely továbbra is a korai elhalálozás első számú környezeti oka az EU-ban.

A környezeti levegő minőségéről szóló jelenlegi irányelvek¹ a tiszta levegőre vonatkozó szakpolitikai keret részét képezik, amely a legfontosabb források kibocsátási előírásait meghatározó és a nemzeti kibocsátások csökkentését szabályozó egyéb jogszabályokat is magában foglal. A légszennyezést más olyan politikák is érintik, amelyek a közlekedésre, az iparra, az energiára, a mezőgazdaságra és egyéb ágazatokra vonatkoznak.

A Bizottság által 2019-ben közzétett célravezetőségi vizsgálat megállapította, hogy a levegő minőségéről szóló irányelvek részben eredményesek voltak a levegőminőség javítása és a levegőminőségi előírások teljesítése terén, de még nem sikerült elérni az azokban megfogalmazott összes célkitűzést.

A Bizottság által az európai zöld megállapodásról szóló közleményében² tett kötelezettségvállalást követően, amelyet az „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé”³ című uniós cselekvési tervről szóló közleményében is megerősített, a meglévő két, a levegő minőségéről szóló irányelv javasolt felülvizsgálata a két irányelvet összevonja, és arra törekszik, hogy az uniós levegőminőségi előírásokat szorosabban összehangolja a WHO ajánlásaival, javítsa a jogszabályi keretet, és megerősítse a levegőminőség-megfigyelést, valamint a levegőminőség modellezését és a levegőminőséget illető terveket.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/107/EK irányelve (2004. december 15.) a környezeti levegőben található arzénról, kadmiumról, higanyról, nikkelről és policiklusos aromás szénhidrogénekről és az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2008. május 21.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról.

² 15051/19 + ADD 1.

³ 8753/21 + ADD 1–3.

A Tanácsban folyó munka jelenlegi állása

A Bizottság 2022. október 26-án elfogadta a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló irányelvre (átdolgozás) vonatkozó javaslatát⁴. A Bizottság a környezetvédelmi munkacsoport 2022. november 18-i ülésén terjesztette elő a javaslatot és az azt kísérő hatásvizsgálatot. A javaslatot ezt követően a Tanács (Környezetvédelem) elé terjesztette annak 2022. december 20-i ülésén.

Januártól kezdődően a környezetvédelmi munkacsoport a svéd elnökség alatt öt ülésen vizsgálta meg a javaslatot. A környezetvédelmi munkacsoport részletesebben megvitatta az 1–11. cikket is, az elnökség pedig előterjesztette az e cikkekre vonatkozó első kompromisszumos szöveget.

A környezetvédelmi munkacsoport eddigi egyeztetései pozitívak és konstruktívak voltak, és lehetővé tették a javaslat számos pontjának tisztázását. Összességében számos delegáció pozitívan viszonyul a javaslathoz, de néhány delegációnak aggályai is vannak az ambiciózusabb levegőminőségi előírásokkal és irányítással kapcsolatos költségeket, valamint a javaslat egyéb vonatkozásait illetően, beleértve a levegőminőséget befolyásoló egyéb jogszabályokkal való kapcsolatát, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre, a kártérítésre és a szankciókra vonatkozó rendelkezéseket is.

Megvitatandó témák

Annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson a további szakértői szintű munkához, az elnökség felkéri a Tanácsot (Környezetvédelem), hogy a 2023. június 20-i ülésén foglalkozzon mélyrehatóbban a következő témákkal.

⁴ 14217/22 + ADD 1–8.

A légszennyezés kezelésére irányuló célkitűzések általános szintje

Az aktualizált és szigorított levegőminőségi előírások a javaslat központi részét képezik. A légszennyezés egészségügyi hatásaival kapcsolatos kutatások és új ismeretek alapján a WHO 2021-ben aktualizálta levegőminőségi iránymutatásait. A különböző szakpolitikai csomagok értékelését követően a Bizottság több levegőminőségi előírást javasolt, többek között 11 anyagra vonatkozóanhatárértékeket és az ózonnal kapcsolatos célértéket, amelyeket 2030-ig kell elérni. A javasolt határértékek megállapítására olyan szinteken került sor, amelyek „szorosabban igazodnak” a WHO iránymutatásaihoz. A 2030-as időpontot úgy tűzték ki, hogy biztosítva legyen az elegendő átfutási idő, és a kapcsolódó szakpolitikákkal, például az „Irány az 55%!” intézkedéscsomaggal való koordinációhoz is elegendő idő álljon rendelkezésre. A Bizottság ötvenkénti felülvizsgálatot javasol annak értékelésére, hogy a javasolt irányelvben megállapított előírások továbbra is megfelelőek-e, vagy felül kell-e vizsgálni azokat a WHO iránymutatásaihoz való igazodásnak és a toxikus anyagoktól mentes környezet 2050-ig történő megvalósítása terén való további előrelépésnek a biztosítása érdekében.

A végső soron javasolt határértékeken kívül a Bizottság két másik lehetőséget is megvizsgált: kevésbé korlátozó határértékek, amelyek a WHO iránymutatásaihoz való „részleges igazodást”, vagy szigorúbb értékek, amelyek „teljes igazodást” eredményeznek. A Bizottság hatásvizsgálata azt mutatja, hogy mindhárom lehetőség jelentős egészségügyi és környezeti előnyökkel járna, amelyek bár eltérő mértékben, de meghaladják a költségeket. Mindazonáltal a környezetvédelmi munkacsoportban folytatott megbeszélések azt jelzik, hogy néhány delegáció úgy véli: a javasolt határértékek eléréséhez kapcsolódó adminisztratív és egyéb költségek gazdasági korlátok miatt túl nagy terhet jelentenek.

A javasolt levegőminőségi előírások elérésének fontos tényezői

Az új levegőminőségi előírások megállapítása mellett a javaslat a levegőminőségi szakpolitikai keret több más részét is aktualizálja és továbbfejleszti annak érdekében, hogy növelje a környezeti levegő minőségének javítására és a levegőminőségi előírások teljesítésére irányuló erőfeszítések hatékonyságát. Ebbe beletartoznak például a következőkre vonatkozó rendelkezések: a levegőminőségre vonatkozó tervek; a levegőminőségi előírások megsértésének megelőzése vagy azok lehető legnagyobb mértékű visszaszorítása; a levegőminőség értékelésének és megfigyelésének módja és helye; a tagállamok közötti együttműködés az országhatárokon áttérjedő szennyezés tekintetében; a levegőminőség modellezésének alkalmazása; a levegőminőséggel kapcsolatos nyilvános tájékoztatás.

A környezetvédelmi munkacsoport részletesen megvitatta ezeket a rendelkezéseket, ugyanakkor kitért olyan szempontokra is, mint az összehasonlíthatóság érdekében a tagállamok közötti harmonizáció szükségessége, az ambiciózusabb megfigyeléshez és értékeléshez kapcsolódó adminisztratív költségek, a légszennyezés országhatárokon átnyúló aspektusai, az igazságszolgáltatáshoz és a kártérítéshez való hozzáférésre vonatkozó új rendelkezések, valamint a szankciókra vonatkozó szigorúbb rendelkezések.

A fent említettek szerint a légszennyezés állapotát más olyan szakpolitikák is befolyásolják, amelyek kulcsfontosságú tevékenységeket és ágazatokat érintenek. Különös jelentőséggel bír számos, jelenleg tárgyalás alatt álló javaslat, többek között a közúti járművekre vonatkozó Euro 7 kibocsátási előírásokra, a nehézgépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírásokra és az ipari kibocsátásokról szóló irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslat. A delegációk jelezték, hogy fontos, hogy ezekben és a levegőminőséget befolyásoló egyéb jogszabályokban olyan ambíciósintet határozzanak meg, amely összhangban van a levegőminőségről szóló irányelvek jelenlegi felülvizsgálata során meghatározandó levegőminőségi előírásokkal.

A minisztereknek szóló kérdések

A javaslattal kapcsolatos további munka irányítása érdekében felkérjük a minisztereket, hogy az alábbi kérdések alapján folytassanak véleménycserét:

1. Ön szerint a javasolt levegőminőségi előírások és azok 2030-tól történő hatálybalépése megfelelő ambíciósintet jelentenek-e a környezeti levegő szennyezettségének kezelése tekintetében?
2. Ön szerint melyek a legfontosabb tényezők a levegőminőségi előírások és a hosszú távú szennyezőanyag-mentességi célkitűzés elérése szempontjából? Megfelelő módon foglalkozik ezekkel a javasolt irányelv?